

Nejstarší civilizace Staroorientální despocie

- **Despota** – panovník s neomezenou mocí
- **Chrámové hospodářství** – chrám hospodářským i správním centrem, nejvyšším úředníkem kněz
- **Palácové hospodářství** – palác náčelníka vojenské družiny správním centrem
- Málo otroků, byli součástí rodin
- Rozvoj řemesel, obchodu – vznik měst
- **Mezopotámie** – řeky Eufrat a Tigris, města Ur, Uruk, Lagaš, Eridu, Kiš, Nippur, Uma; zavlažovací systémy, bronzové nástroje, hrnčířský kruh; sumerský jazyk, klínové písmo (hospodářské údaje, seznamy vládců); ve 3. tis. př. n. l. vládnuta Semity
- **Asýrie** – horní tok Tigridu, útoky okolních národů a zároveň výbojné války (zakládání obchodních stanic v Malé Asii); v 8. a 7. stol. př. n. l. připojení Babylonie, Sýrie, Egypta a Palestiny; **Aššurbanipal** (6. stol. př. n. l.) založil v Ninive knihovnu (Epos o Gilgamešovi), pak vpád Médů a Babyloňanů, zánik říše po nájezdu Peršanů
- **Babylonie** – polyteismus, stupňovité chrámy zikkuraty jako svatyně pro bohy, vysoká úroveň v matematice, geometrii, astronomii a lékařství; **Chammurapi** (1792-1750 př. n. l.) ovládl jižní Mezopotámii, je autorem zákoníku; **Nabukadnezar II.** (6. stol. př. n. l.) ovládl i Sýrii, do B zavlékł jeruzalémské Židy (babylonské zajetí)
- **Chetitská říše** – hlavní město Chattušaš a vládcové **Chattušiliš** a **Muršiliš** (17. stol. př. n. l.), ovládla severní Mezopotámii a bojovala o Egypt, jazyk rozlušil archeolog Bedřich Hrozný (1915)
- **Foiníkie** – městské státy, obchodní osady (Kartágo)
- **Palestina** - od neolitu **Kanaánejci**, pak **Pelištejci** a od 13. stol. př. n. l. **hebrejské kmeny** – sjednotili stát; král **David** (1010-970 př. n. l.) dobyl Jeruzalém a vytvořil z něj sídlo hebrejských králů; **Šalamoun** (970-930 př. n. l.) nechal v J vybudovat královský palác a chrám boha Jahve; poté rozpad říše na Izrael a Judsko; Od 587 př. n. l. **babylonské zajetí Židů** (Nabukadnezar II., 539 př. n. l. Babylon ovládl Kýros II. Veliký – návrat Židů do Judska)

Nejstarší civilizace

Egypt

- Také staroorientální despotie
- Říše v údolí Nilu, zdrojem vláhy byly záplavy
- **Faraon** – panovník považovaný za božského syna, vlastník celé země a pán všech obyvatel
- Kolem 3 000 př. n. l. sjednocení Horního a Dolního Egypta
- **Stará říše** (2700-2180 př. n. l.) – stavby pyramid (Sakkára - Džoserova, Gíza - Chufeva, Chefréna, Menkáfereova)
- V 17. stol. př. n. l. příchod **Hyksósů** – semitské kmeny, zhruba na století ovládli sever říše, díky nim se do E dostali **koně, krátké bronzové meče** nebo **dvoukolové vozy**
- **Nová říše** (1550-1069 př. n. l.) – sídlem faraonů Vésset s chrámem boha Amóna (poblíž skalní hrobky v Údolí králů a Údolí královen); Ramesse II. (1279-1213 př. n. l.) válčil s Chetity o Palestinu a Sýrii – s Chattušilišem III. uzavřeli po bitvě u Kadeše (1274 př. n. l.) **první mírovou smlouvu na světě**
- Po r. 1000 př. n. l. Egypt ovládnut faraony-cizinci (např. Libyjci nebo Núbijci), později ovládnut Alexandrem Makedonským a nakonec se stal římskou provincií
- **Polyteismus** (snaha o změnu za Amenhotepa IV.); vysoká úroveň v matematice, geometrii, astronomii a lékařství; hieroglyfy rozluštny J. F. Champollionem (1822)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY